

*ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ
НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ
ВАРТОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ*

*Директор Інституту демографії та
соціальних досліджень НАН України,
член-кор. НАН України Е.М.Лібанова*

*ОСНОВНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ
ДОДАТКОВОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ*

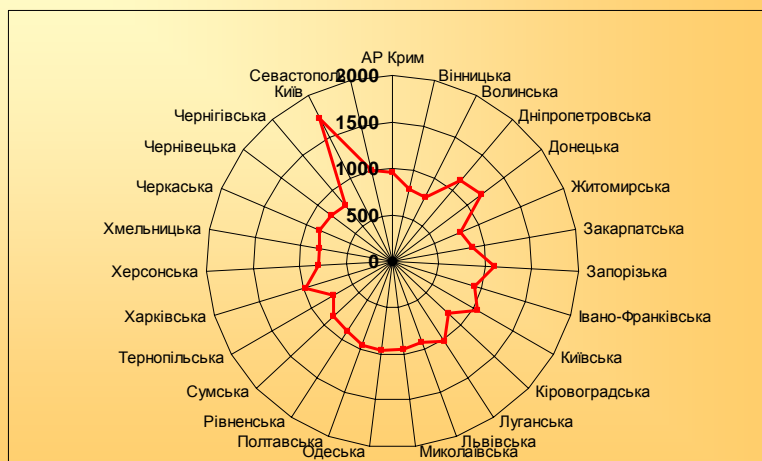
- **Зацікавленість роботодавця**
  - Матеріальна
  - Моральна
  - Адміністративна
- **Зацікавленість найманого працівника**
  - Наявність вільних коштів
  - Розуміння доцільності додаткових страхових внесків

Зарплата і характеристики бідності, грн

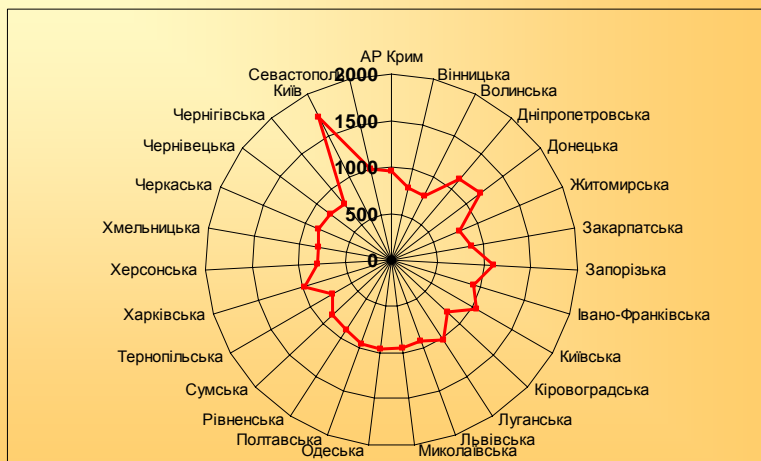

Середня заробітна плата, 2006 рік, грн. на місяць

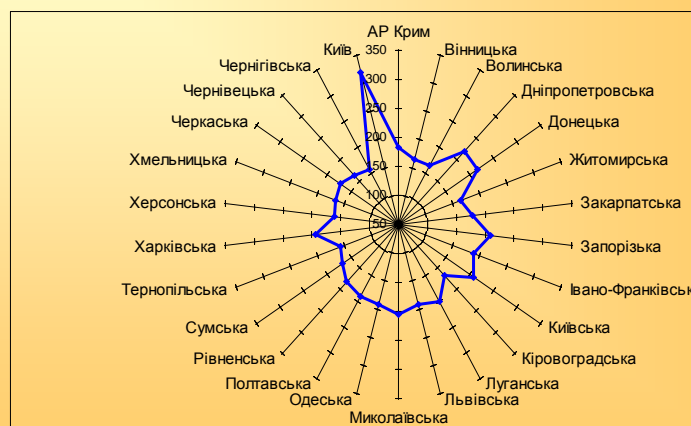

Середня заробітна плата, 2006 рік, грн. на місяць

Співвідношення середньої заробітної плати із регіональним прожитковим мінімумом, листопад 2006 року, %

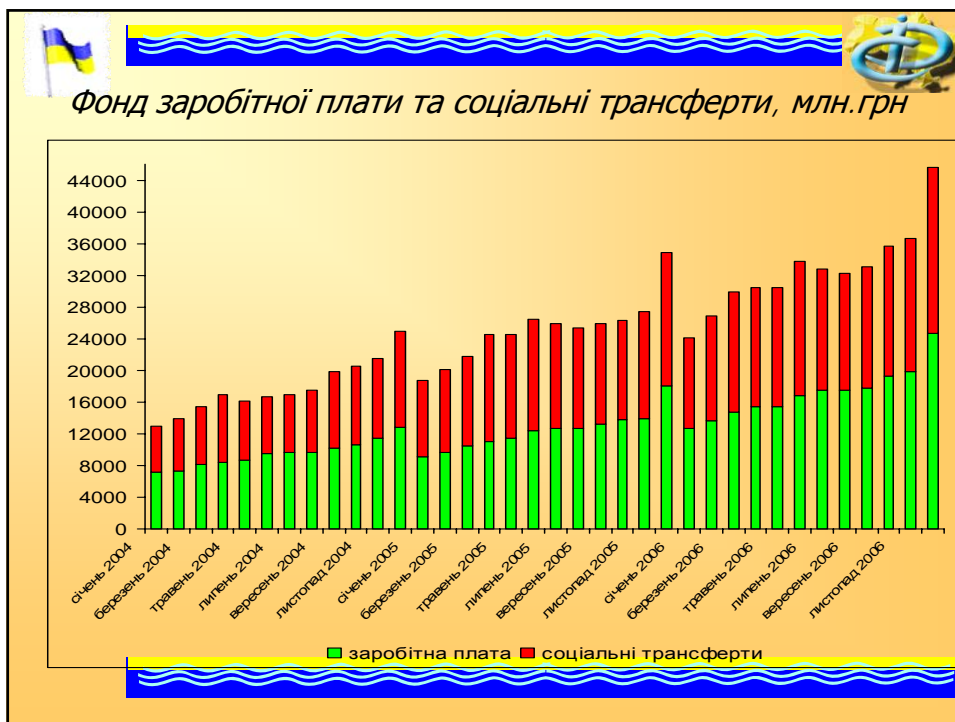
Ризики бідності залежно від наявності у складі домогосподарства працюючих осіб, 2005 рік

Наявність працюючих в домогосподарстві	Ризик порівняно із	
	середнім по країні	альтернативною групою
Немає жодного	0,956	0,946
Є хоча б один	1,001	1,057

Безпосередні наслідки поширення бідності серед працюючих

- Необхідність витратити значні бюджетні кошти на соціальні трансферти, зокрема на підтримку бідних верств населення
- Специфічна структура доходів населення, передовсім нераціональне співвідношення соціальних трансфертів і заробітної плати
- Відсутність розвиненої страхової системи, зокрема відсутність розвиненої системи додаткового пенсійного забезпечення

Характеристика оплати праці у вибраних країнах Європи, євро на місяць

Країна	Середня заробітна плата			Різниця в оплаті праці у референтній країні та Україні			Зміни в різниці в оплаті праці у референтній країні та Україні за 2004-2006 рр.
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	
Білорусь	124,50	167,00	...	35,50	41,00	...	...
Болгарія	150,00	166,00	181,00	61,00	40,00	17,00	-44,00
Естонія	466,00	516,00	594,00	377,00	390,00	430,00	+53,00
Латвія	314,00	350,00	430,00	225,00	224,00	266,00	+41,00
Литва	333,00	373,00	434,00	244,00	247,00	270,00	+26,00
Польща	501,00	591,00	637,00	412,00	465,00	473,00	+61,00
Росія	188,00	243,00	315,00	99,00	117,00	151,00	+52,00
Румунія	202,00	264,00	326,00	113,00	138,00	162,00	+49,00
Словенія	1120,00	1157,00	1213,00	1031,00	1031,00	1049,00	+18,00
Угорщина	578,00	638,00	648,00	489,00	512,00	484,00	-5,00
Україна	89,00	126,00	164,00	XXX	XXX	XXX	XXX
Чехія	565,00	639,00	713,00	476,00	513,00	549,00	+73,00

Питома вага витрат на оплату праці і соціальні заходи в операційних витратах з реалізованої продукції (робіт, послуг) за видами економічної діяльності, %

	2004	2005	Зростання кінцевої вартості реалізованої продукції (робіт, послуг) за умови збільшення витрат на оплату праці на 30% і адекватного зростання витрат на соціальні заходи
Усього по економіці	6,6	8,0	2,0
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	19,7	22,2	5,2
Промисловість	11,3	12,7	3,0
Будівництво	14,1	15,8	3,7
Оптова та роздрібна торгівля	1,2	1,6	0,4
Готелі та ресторани	22,9	25,0	5,7
Транспорт	23,2	23,8	5,8
Операції з нерухомістю та послуги юридичним особам	11,6	12,9	7,9
Освіта	54,4	57,0	13,3
Охорона здоров'я та соціальна допомога	29,8	33,7	7,3
Колективні, громадські та особисті послуги	29,0	30,1	4,1

-
-
- Основні напрями державного впливу на зростання вартості робочої сили**
- Підвищення мінімального рівня оплати праці до прожиткового мінімуму для працездатних
  - Підвищення рівня оплати праці в бюджетній сфері
  - Поєднання підвищення зарплати – у менших розмірах – із збільшенням соціального пакету
  - Чітка позиція держави щодо оплати праці в соціальному діалозі
  - Мотивація роботодавців
    - цільова підготовка кадрів
    - участь у фінансуванні тимчасового житла
    - компенсація витрат роботодавця на підготовку робочої сили
    - включення “соціального пакету” до переліку обов’язкових документів для лістингу корпорацій